

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatban és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Végszó a színügyhöz.

Zombor, 1887. dec. 6.

Tekintetes szerkesztő ur!

Gnedje meg, hogy becses lap-
 jának a 97-ik számában írot-
 takra reflektáljak. Súlyos vá-
 dak hoztak ott ellenem szö-
 nyegre s talán nem szerény-
 telenség kérelmem, mert a
 közönség ama vádakkal, föl-
 világosító adataim nélkül tán mindenben valóság-
 got tulajdonitana.

Mindenek előtt kijelentem, miszerint Zombor
 város közönségének méltelmében hitem sohasem
 rendült meg s panaszkok, ócsárlások által, soha-
 sem adtam okot arra, hogy e művelt, jeles kö-
 zönség, mely tekintélyes bérlettel támogat az
 egész folyó évad alatt, engem s társulatomat el-
 keseredetnek gondoljon. Ha akadt, aki a közön-
 séget kritizálta, nem én vagyok felelős érte s
 nem is tehet azzá senki, mert nekem lett károm
 belőle. Mert ha a közönség sértve érzi magát,
 egyszerűen nem jár színházba. Nem is akad olyan
 bolond direktor, aki maga provokáljon ilyen kö-
 rülményt. Zombornak van törzsbérlő közönsége,
 mely kitaró és biztos. Természetesen ez magá-
 ban véve nem elég egy 38 tagból álló társulat
 kitarására. Mást helyütt van mindennap változó,
 hullámzó oly nézőség, mely a bérlőkkel együtte-
 sen biztosítja a társulat létezését. Ilyen napi né-
 zőség nincs Zomborban, mi helyi, illetve nemze-
 tiségi okokban is kereshető. Ugy hogy — mint
 a színészetben élő ember — bátran mondhatom
 cikkirő urnak, hogy itt senki fia sem élt arany
 időköt mint színgazgató; legkevésbé az új szin-
 házban, mely a közönség igényeit egyszerre fo-
 kozta, ami természetes. Áldoz a közönség, de
 állózik én is, mert a havi 2300 frt költséget
 saját vagyonomból pótoltam eddig. Ha ez nem
 volna, úgy járnánk mint Sági és a többiek, kik
 tagjaiknak adókat maradtak. Cikkirő ur sovány-
 nak mondja repertoire-omat s kivévén szerinte
 némely bérletszünetes napot, elesépet, régi da-
 rabokat vet szememre. Nem tudom mit tart cikk-
 irő ur elesépetnek, réginek. Talán a Szökött
 asszonyt, Arany halakat, Arany lakodalmat, Cha-
 millacot, Sarah grófnőt, Virág fakadást, Tudtán
 kívül kémet, Fortuniot, Montjoyet, Toldy Miklóst,
 — melyek vagy merőben újak, vagy merőben
 ismeretlenek Zombor előtt? . . . Vagy a Velencei
 kalmárt, Julius Caesart, Leart, Bánk-bánt, Téve-
 dések játékat, Ember tragoediáját-e, melyeket
 Julius Caesar kivételével költséges (a „Bácska“
 szerint „pazar“) kiállításal mind-mind bérletben
 hoztam színre. . . Csak nem akarja cikkirő ur
 velem elhitetni, hogy klasszikusaink Zombort nem
 érdekelték. Egy Lear-ra, Bánk-bánra éppen annyi
 jött be, mint a Cigány báróra. Nem, t. uram, én
 jobb véleményem vagyok Zombor intelligenciájá-
 ról. És mikor az Ember tragoediáját kétszer egy-
 másután zsufolt ház előtt adtuk, akkor semmi
 kedvem sincs e remekművet színpadra alkalmat-
 lannak találni. A Peleskei notáriust is kár volt
 említenie, először is azért, mert itt megint a
 zomboriak adtak nekem igazat. Számok bizonyí-
 tanak. A Szökött asszonyra, mely ujdonatú dar-
 rab, bejött brutto 48 frt 90 kr., a Peleskei
 notáriusra 64 frt 30 kr. Ha még megemlítem,
 hogy Julius Caesar másodsor, vasárnap, 54 frt
 50 krt hozott brutto: eléggé jellemeztem a zom-
 bori színi viszonyokat, melyek Sakspere-i elő-
 adásainkra nem vetnek kedvezőtlen világot. Mert
 ahol a népszínmű átlag nem hoz annyit, mint
 egy magasabb fajta mű, nem látom át, miért for-
 cirozzak egy alantasabb műfaj; pláne, most új,
 hatásos népszínművek nem is íródnak. De ha
 íródnának sem volna keletük Zomborban, ahol
 tudvalevőleg nincs karzati közönség, mert karzat
 sincs építve igazi.

Cikkirő ur gyengének mondja társulatomat.
 Nem akarom idézni azon tagjaim neveit, kik iránt
 az érdekltség avagy derültség zajos nyilvánítá-
 sát akárhányszor tapasztaltam.

Hogy „undorító dieshymnusokat“ ne idézzek,
 legyen szabad egyszerűen felelevenítenem magá-
 nak a „Bácska“-nak nov. 29-én írt kritikájából
 a következőt: „Nem mondunk semmit, mert csak
 ismételnék, amit már sokszor mondtunk, hanem ki-
 fejezést adunk ama óhajtatásunknak, hogy jöjjenek
 jövőre is Zomborba!“

Igazgatásomban hibáztatja cikkirő ur a sze-
 reposztást és megnevez két színésznőt, kiket mel-
 lözők, s kiknek szerepeket adok, mik egyénisé-
 gükkel ellenkeznek. Én nem mellőzők senkit,
 mert mindenkire szükség van. S ha egy első-
 rendű tag hébe-hóba mellékes szerepet kap, ez
 oly uzus, mely a legnagyobb színpadok uzusa
 mindenekelőtt. Nagyon különös dolog lenne, ha
 Bánk-bán színésze adna mellékes szerepet, ellen-
 ben két színésznő mindig csak diváskodnék. És
 mi az az egyéniséghez nem illő szerep? A szí-
 nészetben nem külső, hanem belső szempontok
 vezérlik. Nagyon hamar rámondja némelyik szí-
 nésznő, (s siet ráhagyni némelyik néző) hogy ez
 vagy az anyaszerep; holott ily mesteremberes
 osztályozás megölője a színművészetnek. Ha így
 indulunk, akkor Melinda, Gretchen, Francillon
 mind anyaszerepek. Viszont, ha belső szempon-
 tok után indulunk, úgy Cseleinc, Fourchamboulmé,
 Borgia Lucretia nem anya, hanem társalgási,
 drámai jellem szerepek. Én nem oly szereposztó
 vagyok, ki egyik színésznek a vörös, másiknak
 az ősz parókát nyomom fejébe s rajta is hagyom
 örök életére. Tanulmányozom színészeim egyéni-
 ségét, tért nyitok tágabb szerepkörre, hogy te-
 hetségek üdüljön, fantáziájuk el ne modorosodjék.
 Köztársaság a színészet, hol mindenki egyenlően
 dolgozik, magamat sem véve ki. Játsszom nagy
 és kis szerepeket, mert kell az ember. Hogy jó-
 kat is játszom, az az oka, mert van évek óta
 saját szerepköröm, mely jelen tagjaim előtt jó-
 részt ismeretlen, úgy hogy egyiknek sem jutott
 eszébe vádolni azzal, hogy Leart, Shylockot,
 Perrin Mihályt, Montjoyet, Biberachot előlük el-
 halásztam. Eddigi szerepeimet (az új darabokat
 természetesen kivéve) mind nem itt játsztam
 először.

1881. óta részint mint recitátor, részint mint
 színész, azt hiszem volt elég időm magam — hogy
 mást ne említek — a budapesti és kolozsvári kri-
 tika szemé alatt begyakorolni. Ezt csak azért
 említem, hogy tisztelettel tudassam cikkirő ural,
 miszerint régen volt az, mikor ujong voltam a
 színpadon s zombori működésemmek évekre ter-
 jednek előzményei. Hogy cikkirő ur engem mint
 színészt Davisomak tart-e avagy Diesöffy Lo-
 rándnak, azzal nem foglalkozhatom itt, mert ma-
 gamról van szó. Kitétem magam a kritikának
 mikor színész lettem, nem érzékenykedem tehát,
 bármit mond is objective, vagy subjective hanem
 igencis tanulok bírálatából. Ha két hónapon át a
 két helybeii lap dicsér s a harmadik hó kezde-
 tén cikkirő ur csapnivaló színésznek tart, egyéni
 nézet, mely fölött csakis egy forum dönt és dön-
 tött is felléptem alkalmával: a közönség. Cikk-
 irő ur hibáztatja, hogy: „az igazgató tanuló“. . .
 Minden esetre hatalmas vád s első pillanatra tán
 el sem hiszi a közönség, mert tudvalevőleg az
 igazgatónak nem szokás gyakran szemökre hányni
 hogy tanulnak. Bizony tanulok én is, társulatom
 tagjai is mind, mind, mikor játszanak, mert egyi-
 künk sem tartja magát bevégezett művészek és
 tudjuk jól, hogy ha valaha azokká lennénk, ak-
 kor kezdenénk csak igazán tanulni, mert a nagy
 művész többet tanulhat mint mi, szegény vidéki
 hisztriók, kiknek — cikkirő ur szerint — misz-
 sziója: szórakoztatás.

Bocsánatot kérek a t. közönségtől, ha rész-
 letesen felvilágosítani iparkodtam a vádak ellené-
 ben, miket cikkirő ellenem oly erőlyesen hangoz-
 tat, hogy nem is hízlek magamnak avval, mi-
 szerint irántam és rossz társulatom iránt más
 véleményre bírjam. Legyen nyugodt, nem sokáig
 fogjuk már boszontani s bucsuzni nem hosszú
 idő múlva Zombor páholy- és zártszék-bérlő kö-
 zönségétől, melyet — ismétlem — eleitől fogva
 gavallérnak tapasztaltam magunk iránt s szép

emlékekkel távozunk úgy, amint jöttünk, a rossz
 napi bevételek dacára — utánvétel nélkül!

Rakodczay Pál,
 színgazgató.

Városi közgyűlés.

1887. dec. 7.

Sándor Béla főispán ur Ó Meltósága, mielőtt a napi-
 rendre áttérne, értesíti Zombor sz. kir. város törvény-
 hatóságát, hogy a küldöttség, mely dr. Haynald Lajos
 bíbornok-érsek ur Ó Eminenciájának a diszpolgári ok-
 levelet volt átadandó, ezen tisztét f. évi november hó
 29-én teljesítette, mit Ó Eminenciája a legnagyobb örö-
 mel fogadván, a kiténtetésért legmélyebb köszönetét fe-
 jezte ki, mit az által is kívánt bebizonyítani, hogy a
 küldöttség tagjait a lehető ünnepeltetésben részesítette.

I. Jelentése dr. Csihás Benő polgármesternek a vá-
 rosi közigazgatás 1887. évi november havi állapotáról.

I. A folyó évi közigazgatási iktatóba beérkezett
 ügydarabok közül október végével elintézetlen volt 789
 darab, november hóban beérkezett 921 darab, összesen
 1710 darab. November hóban elintézetést nyert 1035 da-
 rab s így a hó végével a hátralék 675 darabra rugott.

II. A községi bíróságnál október hó végével elin-
 tézetlenül maradt 27 ügyszám, novemberben beérkezett
 200, elintézetést nyert 227 ügyszám s így november vé-
 gével hátralék nem maradt.

III. Az árvaszéknél október végével volt hátralék
 15 darab, november hóban beérkezett 129 darab, össze-
 sen 144. November havában elintézetett 61, hátralékban
 maradt 83 darab.

IV. A kapitányi hivatalnál október végével volt
 hátralék 15 darab, november hóban beérkezett 678 da-
 rab, összesen 693. November hóban elintézetett 647,
 hátralékban maradt 83 darab.

V. A közbiztonság, egy juhlopást kivéve, a lehető
 legjobb volt. Tüzeset egy fordult elő. A lefolyt hóban
 eltoloncoltatott 5, áttoloncoltatott 10 egvény.

Tekintve a közönség által a koldulás beszüntetése
 végett hozott jelentékeny pénzáldozatra, a rendőrfkapit-
 ány urat még október havában a koldusok szigorú ellen-
 őrzésére és megbüntetésére utasítottam. Ezen intézkedé-
 sem eredményeként tisztelettel jelentem, miszerint októ-
 ber és november hónapokban összesen 22 egvény záratott
 el a koldulási tilalom áthágása miatt; a tapasztalat pe-
 dig azt bizonyítja, hogy a rendőri legényesség korlátolt
 számánál fogva alig győzi a koldulást a belváros és köz-
 vetlen környékén meggátolni, holott a külvárosokban e
 tekintetben alig történhetik valami; másrészt a koldu-
 lásnak elzárással való fenytése az elzárással járó élel-
 mezés folytán az illető egyéneket úgy szólnán még ösz-
 tönzi a koldulásra. A templomok és temetők melletti
 koldulás tehát az egyedüli, melyet a rendőri közbelépés
 megszüntetni képes, holott a város egyéb részében, je-
 lesül a magánlakokban való koldulás teljes megszünte-
 tésére eléggé hatályos eszközökkel nem rendelkezünk.

Az elősorolt körülmények folytán egyrésztől nagyon
 is kérdéses, vajjon a tekintetes törvényhatósági bizott-
 ság által a koldulás beszüntetésére évenként megsava-
 zott 5000 frtnyi összeg célszerű kiadást képez-e, más-
 felül alapos megfontolást érdemel azon több oldalról nyil-
 vánult nézet, vajjon a város jelen pénzügyi helyzetét te-
 kintve, nem volna-e célszerűbb a különben sem gátol-
 ható koldulás eltűrése mellett az említett összeg meg-
 takarítása?

VI. A tekintetes törvényhatósági bizottság által a
 múlt havi rendes közgyűlésben a hátralékos adóügyi
 munkálatok rendkívüli munkaerők által leendő feldolgo-
 zása céljából a folyó év ntolsó két havára o. é. 300 frt
 engedélyeztetvén, van szerencsém jelenteni, miszerint
 ezen munkálatokhoz négy díjnyokot alkalmaztam, kik egy
 adótszít vezetése alatt az 1886. évi adókönyv lezárá-
 sát folyó évi november 1-én megkezdették s azóta kellő
 szorgalommal folytatják, minélfogva remélhető, hogy az
 1886. évi főkönyv körülbelül december hó közepével
 teljesen lezáratik. Tekintve az alig néhány heti műkö-
 dést, mely e téren kifejtett, ma még meg nem itél-
 hető, mily költséget s mennyi időt fog igényelni az adó-
 ügyi hátralékok teljes feldolgozása, alapos reményem
 van azonban, hogy a muakaerők kellő megválogatása
 és az adóügyi személyzet szigorú felügyelete mellett a
 jövő év folyamán a körülményekhez mért teljesen ki-
 elégtő eredménnyel fogok a tekintetes törvényhatósági
 bizottságnak beszámolhatni.

VII. Ennek képesében jelentem, miszerint a hátra-
 lékos adók, pótdadók, városi birtokváltozási és egyéb ille-
 tékek lehető legerélyesebb behajtása iránt intézkedtem,
 az adóvégrehajtók működését folyton ellenőriztem s ta-
 tapasztalt hanyagság esetén a szükséges büntetést is al-
 kalmasztam.

A behajtás eredménye november havában a kö-
 vetkező:

1. Községi pótdobban 9721 frt 07 1/2 kr, tehát 4649
 frt 17 krral több, mint a múlt év hason havában.

2. Országos közmunkában 1183 frt 76 kr, tehát
 314 frt 26 krral több, mint a múlt év hason havában.

3. Községi közmunkában 291 frt 54 kr, tehát 79
 frt 65 krral több, mint a múlt év hason havában.

4. Előfogati válságdíjban 260 frt, tehát 118 frttal
 több, mint a múlt év hason havában.

5. Birtokváltási díjban 1533 frt 80 kr, tehát 552 frt 52 krral több, mint a múlt év hasonló havában.

6. Koresmáltási díjban 247 frt 51 kr, tehát 192 frt 51 krral több, mint a múlt év hasonló havában.

A nagyobb összegben befolyt községi pótdó levő tette azt, hogy az évközben felmerült pótdó hiány fedezésére a közmunka alaphól felvett 7000 frt kölcsön tartozás lehajlására a házépítési a lefolyt hóban 1500 frtot törleszthetett.

VIII. A tekintetes törvényhatósági bizottság a hivatalos helyiségek egy részének, még ez év folyamán való átalakítását a múlt havi rendes közgyűlésben elrendelvé, tisztelettel jelentem, miszerint a polgármesteri hivatal alatti bolthelyiségek a városi könyvtár áthelyezése céljából immár átalakították a könyvtár áthelyezése már e lét folyamán fog megtörténni. A könyvtár eddigi helyiségeinek a kapitányi hivatal kibővítése céljából leendő átalakítása tehát nyomban megkezdhető, minek folytán a községi bíróság előreláthatólag még e hó folyamán a kapitányi hivatal helyiségeiben fog elhelyeztetni.

A községi bíróság jelenlegi helyisége az áthelyezés megtörténte után a tekintetes közgyűlés előteremtül s kisebb tanácskozások, bizottsági és tanácsülések terméül szolgál, míg az eddigi kisteremben a hátralevő adóügyi munkálatokhoz kirendelt személyzet működik.

IX. Végül tisztelettel jelentem, miszerint öv. Wolf Terézia az általa eddig élvezett a város által per után visszatartott 30 láné ugynevezett postaföldet folyó évi december hó 3-án a város birtokába becsajította oly kijelentéssel, miszerint ezen naptól kezdve az említett földbirtok hasznait is a város közönségének átengedi. Minthogy a kérdéses földet még a volt birtokos prigl.-szt.-iváni lakosoknak adta bérbe, a bérlelőknek a prigl.-szt.-iváni közönségi előjárás útján leendő berendelése iránt azonnal intézkedtem, s azon esetben, ha a bérbeszereződésnek általam még nem ismert feltételeit előnyöknek találom, a bérbeszereződésnek ugyanazon bérlelőkkel a város nevében utólagos jóváhagyás mellett leendő megkötése iránt haladéktalanul intézkedni fogok. Egyébként a postaföldek átvétele s mikénti hasznosítása iránt teendő intézkedésekről a jövő rendes közgyűléshez külön jelentés fog betérjesztetni.

Ezen kerek és tömören mindenre kiterjedő jelentés általános helyesséssel vétett tudomásul.

Fölszólalót Fejér Gyula ur, a koldulást illetőleg azon észrevételt teszi, hogy akkor, midőn a törvényhatóság a koldulást megszüntette, azt józanul megfontolva tette, tehát az jövőre is fentartandó volna, nem talál arra nézve azonban magyarázatot, hogy miért lettek akkoriban az u. n. „szegények számára szolgáló perselyek” a kapitányság által beszedve, lehetetlenné téve a közönségnek ebbeli erényét gyakorolhatni, indítványa tehát oda terjed, hogy a koldulás minden lehető módon és erővel megakadályoztassék, azonban ezen perselyek ismét helyreállíttassanak.

Polgármester urnak nincs tudomása a perselyek beszedéséről és saját részéről igéri intézkedni, hogy fentnevezett perselyek ismét helyreállíttassanak.

Főispán ur szintén nem tartja célszerűnek a koldulást behozatalát, mihez képest ezen észrevétellel a polgármester ur jelentése helyeslőleg tudomásul vétetik.

2. Belügyminiszteri intézkedés az 1888-ik évi költségelőrinyázat jóváhagyása tárgyában. Helyeslőleg tudomásul vétetik azon észrevétellel, hogy a 64,000 frtnyi hiány 33% pótdóval lesz behozandó s hogy az „Elefánt” vendéglőből befolyandó 1600 frt jövedelemre, nemkülönben a közép kereskedelmi iskolára nézve felvilágosítás s költségvetés a nagymélt. belügyminiszteriumhoz felterjesztendő. Egyben utasítatik a tanács a január havi közgyűlésben a közép kereskedelmi iskolára nézve javaslatát előterjesztetni.

3. Honvédelmi miniszteri intézkedés a loavató bizottság megalakítása tárgyában. Mihez képest Konyovits Juszán és Falcione Nándor urak elnöklete alatt becslok gyanánt Gottlieb Márton, Lallosevits Jakab és Tarczyay Mór urak a bizottságba beválasztatnak.

4. Békés, Bereg és Ugoesa megyék átiratai tudomásul vétettek.

5. Közigazgatási bizottság bejelentése az illecekről igazolatlanul elmaradt tagok iránt. Tudomásul vétetik.

6. Polgármesteri jelentés az építendő új lakatya ügyében történt kiküldetéséről, mely szerint polgármester ur Gromon Dező ur Ó Nagyméltóságánál kedvező fogadtatásban részesült, ki is azon ígéretet tette, hogy a kérvényt a es. kir. hadügyminiszteriumhoz pártolólag átteendő; Bécsben azonban azon biztosítást nyerte, hogy ha az új lakatya kibővítése meg is engedtetnék, az csak azon esetben leendő lehetséges, ha Zombor város közönsége magát 3 zászlóalj számára lakatya építeni kötelezi, mi pedig tekintettel arra, hogy a jelenlegi igényeknek megfelelőleg háromszoros költségbe fogna kerülni, a város részéről keresztülvihetetlennek tart.

Főispán ur Ó Méltósága tekintettel arra, hogy az ügy sok fontos oknál fogva elodázhatatlan, a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz benyújtott kérvény sürgős elintézését s a telek megvételét tartja szükségesnek már ez alkalommal elintézni, ehhez képest a m. kir. honvédelmi miniszterium ebbeli elhatározása velünk mielőbb közölni kéretik s a szükséges 5 hold 835 ööl telkek 4547 frt 50 kron leendő megvétele 47 szavattal 3 ellenében már most ez alkalommal határozattá válik azon hozzátevessel, hogy a vételár csak akkor fizetendő ki, ha az a város közönségének telhermentesen átadatik.

7. Dr. Spitzer Mór kérvénye a város tulajdonát képező 1 hold 450 ööl városi földnek örök áron leendő eladása tárgyában. 48 szavattal 1 ellenében megszavaztatik.

8. Jelentése dr. Csihás Benő polgármesternek a Ferenc-esatorna-részvénytársulat hajóvontatási szabadalma tárgyában.

Tekintettel arra, hogy a Ferenc-esatornán eddig minden korlátozás nélkül gyakorolt hajóvontatás a kereskedelem érdekeinek egyáltalán meg nem felel, mint hogy a hajóvontatást igénylő kereskedők, kiknek szállítmányai a Dunán vagy a Tiszán a Ferenc-esatornához érkeznek, hajójuk továbbvontatására egy rendszeres vontató vállalat hiányában kellő biztonsággal nem számíthatnak, tekintettel arra, hogy a hajóvontatással foglalkozó egyének a hajók kormányosaival összejárva, a kereskedők szállítási költségeit felette megdrágítják s ez által a Ferenc-esatorna forgalmát és üzleti érdekeit is veszélyeztetik, a Ferenc-esatorna-részvénytársulat a hajóvontatási szabadalomnak 15 évre mérsékelt szállítási

díjak mellett leendő engedélyezését nem annyira anyagi előnyökben, hanem a kereskedelem és rendszeres forgalom biztosítása céljából mint terhes kötelezettséggel járó jogosítványt kérte magának megadatni.

A nagyméltóságú közlekedésügyi miniszterium eme kérelem folytán a szabadalom engedélyezése iránti törvényjavaslat előterjesztését annál inkább szilkszerűsnek tartotta, mert a Ferenc-esatorna-részvénytársulat okmány-szerűleg beigazolta, miszerint a Dunagőzhajó-társulat oly esetekben, midőn a Duna avagy Tisza messzebb vidékeiről a Ferenc-esatorna bizonyos pontjára egyes kereskedők részére szállítást eszközöl, a ferenc-esatornai vontatási költséget kétszeres és háromszoros összegben számítja fel s ez által egy kereskedők, valamint a Ferenc-esatorna-részvénytársulat rovására magának jogtalanul óriási jövedelmet biztosít. Eme legutóbb felmentett visszaadás megállítását egy magában elé indokolt szolgál azon álláspont helyességének igazolására, mely a nagyméltóságú közlekedésügyi miniszteriumot az említett törvényjavaslat megalkotására készítette, minél fogva az ügy beható tárgyalása után a bizottság a törvényjavaslatot magáévá tette.

Az érdekl. törvényhatóságok közönségeinek további megnyugtására az elnöklő miniszteri tanácsos ur a tanácskormány befejezte után kijelentette, miszerint a legközelebb elkészítendő vontatási díjtáblázat a törvényhatóságokkal szintén közölni fog, s kilitásba helyezte, miszerint annak tárgyalása céljából az ezuttal működő bizottságot — még mielőtt a javaslat az országgyűlés elé terjesztetnék — a közlekedésügyi miniszterium újból egybehívandja.

A jelentés helyeslőleg tudomásul vétetik.

9. A zombori kir. törvényszék értesítése Sztójsits Plátó volt városi kiadó ellen hozott ítélet tárgyában és az ennek folytán megírt kiadói, úgy az ennek folytán megírt kiadói más állások választás útján leendő betöltése. Minthogy Sztójsits Plátó ellen a sikkasztás vétsége kimondott állásától felmentetik s helyébe iktatónak az egyedül folyamodó Józits Gyula, ennek helyébe Karnász Kálmán lajstromozónak s ennek helyébe írónak Sztójsits Márton egyhangulag megválasztatnak.

10. Gazdasági és pénzügyi bizottság jelentése a légszusz világitás behozatala tárgyában. A városi főmérnök jelentése szerint jelenleg 314 petroleum lámpa van s 50 utca még most sines kivilágitva, a petroleum világitás lámpánként 22 frt 22 krba kerül, a légszusz világitás mellett, midőn csak 300 légszusz lámpa égne lámpánként 55 frt 44 1/2 kr, számítva 5424 frt 47 krral többé kerülne s a város utcáinak fele mégsem volna kivilágitva.

A gazdasági állami választmány pénzügyi szempontból ez időszert mellőzendék tartja, kiadatik azonban a tanácsnak beható tanulmányozás végett, mielőtt a jövő ápril havi közgyűlésben lesz jelentés teendő.

11. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslatát az 1888-ik évi közmunkaváltásdíjak megállapítása tárgyában. Ugyanazon díjak t. i. 2 fogatú ígás napszám után 1 frt 80 kr, 1 fogatú ígás napszám után 1 frt 20 kr, kézi napszám után pedig 50 kr lesz az 1888. évben beszedendő.

12. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a túzóltó istálló költségeinek fedezése tárgyában. A megszavazott 3000 frt összeg ez időszert a vágóhíd összegéből lesz kifizetendő, mely előlegezett összeg annak idején a 400,000 frtos kölcsönből lesz kifizetendő.

13. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a rendőrhadnagy és a lovas rendőrök téli zubbonyainak beszerzése tárgyában a rendőrkapitányság javaslata alapján a rendőrhadnagyak s 10 lovas rendőrnek a téli zubbonyok megrendelendők.

14. Nyugdíjkezelő választmányi jelentés a nyugdíj-jogosultak nyugdíjigényeinek megállapítása, valamint Wiener Mihály, Pujner Gáspár és Niklsz Antal felszólalásai tárgyában. A nyugdíjkezelő választmányi jelentés helyeslőleg tudomásul vétetik.

15. Nyugdíjkezelő választmányi javaslata néh. Hoffmann Mihály volt polgármester özvegyének temetkezési átalány és nyugdíj engedélyezése iránt benyújtott kérvénye tárgyában. Öv. Hoffmann Mihályának 580 frtnyi nyugdíj a szabályszerű 10 évi nyugdíjalap összeg levonásával s 500 frtnyi temetkezési átalány megszavaztatik.

16. Nyugdíjkezelő választmányi javaslata néh. Karsay István volt adószert özvegyének nyugdíj iránti kérvénye tárgyában. Öv. Karsay Istvánának a 10 évi szabályszerű nyugdíjalap összeg levonásával évi 300 frt s négy gyermekének egyenkint 62 frt 40 krnyi nyugdíj megszavaztatik.

17. Gazdasági és pénzügyi bizottság jelentése Szemző Gyuláné zombori lakosnak a Vadászkiirt szálló előtt felállítani kérelmezett előföld engedélyezése iránti kérvénye tárgyában. Szemző Gyuláné kérvénye, minthogy nem volt kellőleg felszerelve, tárgyalása a jövőre elhalasztatik.

18. Jogügyi bizottság jelentése az alügyési állás betöltése tárgyában. Az alügyési állás betöltése, tekintettel arra, hogy ezidőszert a forgalom még kevésbé konstans, a jövő márciusi közgyűlésre halasztatik.

19. Jogügyi bizottság jelentése a birtokváltási díjak tárgyában alkotandó szabályrendelet iránt. Elfogadtatik.

20. Jogügyi bizottság jelentése a rendőrszolgálati utasítás tárgyában. Kibővítés végett a rendőrkapitányságnak kiadatik.

21. Jogügyi bizottság jelentése a róm. kath. egyházzéldnökségnek az iskolaalpból 154 frt 25 kr kiutalványozása iránti kérvénye tárgyában. Tévedésen alapulván elvetetik.

22. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a behajthatlan birtokváltási illetékek leírása tárgyában. Leírásba hozatik.

23. Jogügyi bizottság javaslata Tétsits György és társai felebbezése tárgyában a husszlemb díjak iránt. Fellebbezők elutasítottak.

24. Fizetési előleg iránti kérvények. Lugumerszky Mladennek 150 frt, Manojlovics Prokának 120 frt, Mihajlovics Pálnak 120 frt engedélyeztetik.

25. Bemutattatik Nikólitás boltos bérbeszerződése mely szerint 200 frtért neki a bolt kiadatik folyosó nélkül.

Hírek.

Karácsonyfa. A zombori jótékony magyar nőegylet december 23-án d. u. 3 órakor a város háza nagytermében iskolás szegény gyermekek felruházására ka-

rácsnyafa ünnepélyt fog rendezni, mely alkalommal 102 szegény gyermek fog felruházattani. Az egyetnek ez évben e szép emberbaráti célra kevés pénz áll rendelkezésre, azért az egyet nevében tisztelettel kérték a szegény gyermekek nemes szívű jöltévei, hogy ezen célra szánt kegyes adományait a nögyeleti elnöknő ó nagyságához, Esztergamy Borbála urnóhoz mielőbb eljuttatni szilkszerűsnek. A kegyes adományok közlését a Bácska következő számában kezdjük meg. Dr. Margalits Ede, gymnasiumi igazgató, nögyeleti titkár.

Pulszky Ferenc a szabadkai Lloyd-társaság meghívása folytán e héten ott felolvasást fog tartani a magyar hírlapiradalomról. A kitűnő tudóst nagy ovációkkal szándékoznak fogadni.

A szabadkai választás ügyében folyó vizsgálat még javában folyik s valószínűleg eltart december közepéig, mert még mindig sok tanu vár kihallgatásra. A csendőrök, lovas katonaság és a gyalogság, valamint a szavazástól állítólag erőszakkal visszatartott választókat még nem hallgatták ki. A kihallgatandó tanuk száma óriási. A választásnál működött bizalmi férfiak és katonai tisztok vallomása — mint az O. E. írja — a választási elnökre nagyon terhelő, a többi tanuk vallomása részint jelentéktelen, részint pedig kedvező Horváthra nézve. Szerb György képviselő kiküldött vizsgáló biztos általános érdeklődés tárgya. Mindkét párt elismeréssel nyilatkozik részrehajlatlan és pártatlan működéséről.

Öváció. Az apáca nének vezetése alatt álló kisdudóda, december hó 3-án megható kis ünepély színhelye volt. A minden figyelem és jótémény iránt halás apáca nének ezen a napon, a nögyeleti elnöknő Esztergamy Borbála urnó önagyságának névnapja alkalmából a zárda épület nagytermébe vezették fel a kisesnyeket, félkörbe állították őket, az előtérben Henneberg Géza, Dalnay László, Türr Aladár, Kozma Irén, Mihelics Olga, Hrabovszky Adél, Városhy Klementina és Hauke Ilonka állottak, a nagyterem hátsó részét a harmonium körül csoportosult felső osztálybeli leánykák énekkara foglalta el. Ekkor bevezette a főnöknő Esztergamy Borbála urnót, nögyeleti elnököt, mire az énekkar szép harmóniában a megnyitó dalt elzengette, a fent elősorolt nyole kisdud pedig felváltva kis gratulációt mondott, és virágcsokrokat s általuk készített kis munkákat nyújtottak át az elnöknek. A jelenet igazán kedves és megható volt. Végül ismét az énekkar énekelt.

Az ágost. evang. híveknél tudomásul adatik, hogy december 11-én délelőtt 10 órakor az e célra kibérelt helyiségben isteni tisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghivatnak. Korossy Emil ág. ev. lelkész. Gallé Emil s. k. egyházi felügyelő.

Gondnokság alá helyezett bíró. Az úvidéki törvényszék elrendelte, hogy Uhlyarik Imre pállankai járásbíró elmebetegség miatt gondnokság alá helyezzessék.

Árverés. Csernák János 5472 frtra b. ingatl. dec. 23. Szabadka.

Bajmokon a folyó hó 6-án megejtett községi képviselőtestületi választás alkalmával a következő néppárti képviselők lőnek megválasztva: Rendes tagok: id. Rítcher Jakab, ifju Rítcher Jakab, Pfeifer Gábor, Czettl Lőrinc, Paor Mátyás, Bagi Pál, Kollár Pál, Mándich Máté, Budanovich Jenő, Krizsán József; pótagok: Révész Ernő (Rogerius mester), Varga József, Dudás József, Bénes Jakab és Mrkovich Pál. A beadott 287 szavazathoz az ez ellenzék alig kapott 20-at. Valami gazember a választási nap éjjelen Subeczky György derék polgártársunk szűrtiskertjében levő szalmáját felgyújtotta. Az ily szalmagyújtogatások közönségünkben igen gyakoriak.

Farsang. A zombori jótékony magyar nögyelet január hó 14-én a Vadászkiirt helyiségében táncfüzérkét rendez, jótékony célra. Ajánljuk a derék egyetlet a közönség szives figyelmébe, mert kevés eszközzel valóban sok jót tett és tesz.

Halálos felfordulás. Idősb Bosnyák, helybeli jómódu iparos, folyó hó 6-án a báni vásárról haza felé jöve, kocsija a batinai lejtőn felfordult úgy, hogy Bosnyák a kocsii alá került. A kocsin levő ládák a szerencsétlen ember fejére estek s oly súlyos sérüléseket ejtettek rajta, hogy még az nap iszonyú kínok között meghalt. A gyászos véget ért iparost neje kivül, három felnőtt gyermeke siratja. Temetése folyó hó 8-án volt nagy részvétel mellett.

Megszökött fogoly. Kovacsits Mladen, vizsgálati fogságban levő fogoly, szerdán délelőtt egy megvei hajdú kíséretében a városban járt. Útközben Kovacsits betért Topalov Trifun koresmájába s ott a feltűzésére kirendelt hajdúval iddogálni kezdett. Mig a hajdú egész bizalmasan koccingatott vele, egy alkalmas pillanattal felhasznál s gyorsan az utcára szökött. Hiába volt aztán a hajdú minden erőködése, nem érthette el Kovacsitsot, ki a szerb temető felé vette útját s arra nyomatlanul eltűnt.

Az Achilles sport-egylet 1888. évi január 22-én koresolyaversenyekkel egybekötött nemzetközi és országos jégünnepélyt rendez Palicsos a következő programmal: I. Fölvétel. II. Jégvasparipa verseny. III. Sikverseny. IV. Akadályverseny. V. Sikverseny. VI. Gátverseny. VII. Kűzdelem a vándorszerlegért. Koresolyaverseny 10 a. mf. távolságra. Nyílt verseny. Díjak: az első kűzdelem alkalmával az elsőnek Achilles-jelöltség, ezüst érem és tiszteletajándék (300 frt értékben), második kűzdelemnél az első Achilles emet, aranyérmét (120 frt értékben) és a vándorszerleg nyeri (500 frt értékben), a második ezüst, a harmadik bronzérmét nyer. Második kűzdelem. Védő: VIII. Sikverseny. IX. Jégvitorlás verseny. Nevezési hatánap 1888. január hó 1. déli 12 óra. Mindezen versenynek az Achilles sportegylet általános és részletes versenyszabályai irányadók. Tét 10 frt, bánat 5 frt. Jelentkezések elfogadtatnak Matkovich Miklós versenybizottsági titkár unál Szabadkán.

Kikerestelkedés. Baján Spitzer Anna kisasszony, Spitzer Benő szeszgyártulajdonos leánya, kedden az izraelita vallásról a róm. kath. hitre áttért, hogy e hó 27-én szive választottjával, Vest lovag temesvári gyárigazgatóval az oltár elé léphessen. A keresztváltói tisztet Drescher Edéné Ivánovics Anna urnó, a bajai polgármester neje teljesítette. Ugy a keresztanya, mint a keresztleány Baja legszebb hölgyei közé taroznak.

Meghívó. A Ferenc-esatorna balparti vízrendező társulat 1887. december hó 19-én délelőtt 9 órakor Kulán a város háza termében rendes évi közgyűlést tart. Tárgyak: 1 Négy részről történt felszólalások elinté-

Dez
Acr
Río
Alz
Van
Kant
Chag
Jenn
1-ss
2-ik
Lev
Polg
1-ss
2-ik

bees
ben
egy
vagy
lem

zese végett az 1885. XXIII. t. c. 105. §-a értelmében egy 5 tagú bizottság választása és kiküldése. 2. Költészet megállapítása és a levezető csatorna kiépítése iránti intézkedés, esetleg a választmányok e tárgyban adandó utasítás. 3. A rétmester és társulati tisztviselők fizetésének megállapítása. Rácz György, társulati elnök.

A kulai sörház megvétele tárgyában, a miniszteriumtól a következő leirat érkezett. 11988./1887. sz. A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak f. évi november hó 23-án 61902. sz. a. kelt magas intézménye folytán értesítetnek a folyamodók, hogy a magas miniszterium részéről, a kulai sörház és az azzal kapcsolatos sörmérési jognak az ajánlatban foglalt feltételek mellett való megvásárlását a községek anyagi érdekének szempontjából kívánatosnak nem tartja főleg azért, mert ha folyamodók kérelme elfogadtnék, ez által az érdekeltek községek, több éven át való solidaritást vállalnának, melyet pedig a magas miniszterium a községek jól felölgött érdekében mellőzendőnek tart. Ennélfogva a vételajánlatot a magas miniszterium elfogadhatónak nem találta és a Rácz György kulai földbirtokos elnöke alatt megalakult vevőcsoport vételajánlatát, épen az egyes községek érdekének szempontjából elutasítani mérőztatt. Szegeden, 1887. évi november hó 26-án. Marehan kir. tanácsos, jószágigazgató. Rácz György földbirtokosnak Küln.

Esküvő. F. hó 10-én szombaton dél után 4 órakor esküszik örök hűséget Városhy Károly Györgyovanszky Etelkának, Györgyovanszky György kir. törvényszéki bíró leányának. Az esketési szertartást végzi a völégény bátyja főtisztelendő Városhy Gyula kalocsamegyei címzetes kanonok és kalocsai papnöveldei igazgató.

Színház.

Csókön szerzett völégény (hétfő, dec. 5.). Szigethy József énekes bohósága, mint Némethy Gizella kedves primadonnának jutalomjátéka adatott. A jutalomjáték anyagilag is meglehetősen, de erkölcsileg teljesen sikerült. A jutalmazottat tisztelői egy gyönyörű koszorúval s gyakori tapsal tüntették ki. Az előadás általában jó volt, a mulatságos epizódok, mint vándor-színészek előadása, élénk derűt keltek.

Francilon (dec. 6.). Ez érdekes újdonság második előadásában igen gyér közönség gyönyörködött, pedig Dombayné kitűnő Francillonja megérdemelte volna, hogy másodszor is megnezzék.

Uff király (dec. 7.). ezuttal még a kar részéről is valamivel jobban ment. Andrassy, Fehérvári és Csige, aki Mihálka multikori szerepét játszotta, kedélyesen boldogultak. Némethy Gizella és Mátray Margit szépen énekeltek. Közönség közepes számmal.

Buzavirág, népszimű (csütörtök, dec. 8.). Az újabb népsziművek közt egyike a türhetőbbeknek, van benne némi drámaosság, egy kevés mulatságos epizód és néhány igen szép dal; lényeges hibája azonban, hogy több, benne felmerült kérdést nem old meg. Így nem tudjuk meg, mi lesz a notárius lányával és a tanyai tanítóval; mi lesz a buzavirág anyjával. Egészben véve érdemes a megtekintésre. Az előadás meglehetősen ment, melyben kiváló része volt a címszerepet játszó Némethy Gizellának, főleg pedig Angyal Ilusnak, aki dalait oly szépen és kedvességgel énekelte, hogy zajosan megismételhetők. Emeltesre méltó még Dombayné, aki az urakodó notáriusnét sok eredetiséggel játszotta, nemkülönben Andrassy, Fehérvári és Szentessy Ilona. — Közönség kis számmal volt jelen.

Társulatunk egyik legkedveltebb tagjának, Andrassy Mihálynak jutalomjátéka f. hó 12-én, hétfőn leend, mely alkalommal Szigligeti Ede népsziműve, a „Cigány” adatik. Andrassy, aki oly sok mulatságos órát szerzett a közönségnek, reméljük a megérdemelt elismerésben fog részesülni!

Műsor a legközelebbi napokra: Szombaton Rip van Winkle, Vasárnap II. Rákóczy Ferenc. Hétfőn Cigány (Andrassy javára.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Zombor, 1887. évi december hó 10-én szombaton

RIPP VAN WINKLE.

Begyűjtes opuscula 3 felvonásban. 4 képpben. Irta: Mei Ilac és Farnie Fordította: Éva Lajos. Zenejét szerzte: Planquette Robert. (Rendező: Kövi.)

SEMELYZET:

Dorrik, polgármester	Andrassy.
Adrien fia	Börassy Giza.
Van der Bilt, fiatal orvos	Mihálka.
Nick, fogorvos	Fehérvári.
Katrina, unokaháza	Angyal Ilus.
Ripp-Ripp szabad vadász	Csige.
Lisbeth, néje	Némethy Gizella.
Alize leánya	Kövi Cornél.
Charlotte, csapós leány	Mátray Margit.
Richardson, hadnagy	Bátori.
Hudson	Mezei.
1-5-6 katonák	Juhász.
2-4 katonák	Falvi.

Brahantvillói ifjak és leányok, katonák, szellemek.

Utójáték: 20 év mulva.

SEMELYZET:

Dorrik	Andrassy.
Adrien fia, tiszt	Kövi.
Ripp-Ripp	Csige.
Alize leánya	Némethy Gizella.
Van der Bilt	Mihálka.
Katrina, főbősege	Angyal Ilus.
Charlotte	Mátray Margit.
Jean, a Nick fia	Fehérvári.
1-5-6 katonák	Bátori.
2-4 katonák	Palotay.
Lisbeth	Benkő Ida.
Pogár	Keeskenéti.
1-5-6 katonák	Gáli Gizella.
2-4 katonák	Szöllősy Hermin.

Kezdete 7, vége 10 óra előtt.

Levél a szerkesztőhöz.

Kedves szerkesztő barátom!

Boesáss meg, hogy én, ki nagy ritkán vettem meg becses lapod hasábjait igénybe, egy oly kicsinyes ügyben tegyem ezt, mint a mi ödiosus páholygyűnk. Előre kívánom boesájtani, hogy én páholybérlo is, egyuttal pedig annak a „szintgyi bizottság”-nak tagja vagyok. Mint ilyen iparkodtam mindig a szintgyet tölem telhető módon pártolni, mint ilyen tettem meg hi-

vatalos működésében mindazt, mivel ezen célt megközelítheti gondoltam. Hanem hát Budapestben van Keglevich-affaire, tehát kell Zomborban is egyet csinálni; igaz hogy a szintgyi bizottság nem Keglevich, de hát a Zombor és Vidéke sem Pesti Napló!

Ez a rettenetes szintgyi bizottság, melyet a rossz repertoire a rossz világitástól kezdve talán még a szinpadon kilátzó alsó szoknyák miatt is felelősségre szeretnének vonni, valamit talán mégis tett egyebet, mint hogy saját zsebe érdekében a páholyárakat olesóra szabta. Ennek a szintgyi bizottságnak egy indítványára mondta ki a város közönsége, hogy a színház jövőre egy igazgatósnak díjmentesen adassék át, ez a szintgyi bizottság volt az, mely a város költségén leendő fűtését és ez a szintgyi bizottság volt az, mely a proscenium páholyok árának felemelését indítványozta.

A gyöngébbek kedvért jegyzem ur sohasem talált akkor semmiféle megszólíni valót ebben, hanem azért, mert ennek a szintgyi bizottságnak indítványa folytán nyert a szintgyizgató legalább 1200 frtra becsülhető előnyt, szükségesnek tartott a maga részéről oly célszerű tulajdonítani a szintgyi bizottság tagjai működésének, melyet boesánat! nem vagyok még nagyon az ilyesmihez szokva és így nem tudom, helyesen fejezem-e ki magam — egyszerűen mondva tisztességtelen!

Ép tegnap olvastam a nemzeti színház bérlet hirdetését mely szerint egy első emeleti vagy földszinti páholy bérlete esténként átlag 5 frt 92 kr (Zomborba 3 frt, ill. 3 frt 50) ugyanakkor midőn egy földszinti támlássék ára 2 frt 50 kr (Zomborba 1 frt). Hogy vajon hol előnyösebb a páholybérlet, hol lehet botrányos olcsóságról beszélni arra nézve Riese Ádám nevű matematikus szives tanulmányozását ajánlom az illetőknek!

Különben is, miután már nevetek emlitenek, (mert hogy kik a szintgyi bizottság, mindenki tudja) legyen szabad felsorolnom a szintgyi bizottság páholybérlo tagjait is, hogy kitűnjék, mily alapos különösen reánk nézve az a 27 kros páholy, mely különben is nagyon 27 kros viceé kezd már válni.

A szintgyi bizottság elnöke és az én 27 kros személyem bérletjék az 5-ik számú páholyt, járunk 3-an. Dr. Spitzer Mór szintgyi bizottsági tag bérlő a 4. számú páholyt járnak ketten. Barthal József szintgyi bizottsági tag bérlő a 9. sz. páholyt, járnak 2—3-an. Dr. Sztokovits Péter szintgyi bizottsági tag bérlő a 8. sz. páholyt, járnak 2—3-an. Millassevits János szintgyi bizottsági tag bérlő a 18. számú páholyt, járnak 3-an. Erről meggyőződhet mindenki, ki a színházban az előadást és az ott lévő primadonnákat kivéve mátra is figyel! Kik hát azok a 4—5—6 személyel megfőtött szintgyi bizottsági páholybérlok?

A te tisztelt szomszéd lapod úgy látszik itt is politizál. Itt is egye a kormánypartiságról beszél! Megróta legelőbb a repertoire miatt a szintgyi bizottságot, mikor pedig jól tudta, hogy a repertoirt a szintgyi bizottság csak felülvizsgálja, de darabot sohasem jelöl ki, bukott darabnak nevezte az Arany halakat, mely a Burg színház repertoir darabja, akkor aztán a gazolin került sorra, most a végén nekünk rójjá fel a páholyárak olcsóságát és a gyenge színházlátogatást!

Boesáss meg hogy ennyi irtam egy dologról, mely igazán olyan által mondatott meg, kinek az egészhez semmi köze. Az igazgató és a város közönsége megködtötték a szerződést, mindkét fél megnyugodott benne, és ha valahol a saját félreismerte hivatását, ugy bizonyára ebben az esetben a Zombor és Vidéke volt az!

Dr. Gertinger Pál.

Zarándokaink az örök városban.

Róma, nov. 30-án,

és folytatva dec. 2. Nápolyban.

Még egyet írok a mi kedves Bácskánkunk, noha kissé terhemre van az irás. De mit írjak? Róma nevezetességeiről beszéljek? Hisz azok világhírűek, valamit mindenki tud rólok, újat pedig én sem írhatok. Az ember egy bámulat itt Rómában, akár a keresztény egyház történeti emlékeit, szent helyeit, múkincseit tekintse, akár a régi Róma nagyságának romjain merengjen, akár az itteni lakosság kapzsiságán boszankodjék. Itt systematice zsebelik az embert, miben nem kevésbé segítségökre van az idegeneknek az olasz nyelvben való járatlansága is. Semmi sem könnyebb, mint Rómában eltévedni. Van velünk egy budapesti házi ur, egy egyszerű polgár, kit már mindnyájan csak Jóska bácsinak nevezünk (hogy az ő kiejtését használjam, mert dialektusa ellevág a tencsens vármegyei magyar kiejtésbe). Ő is eltévedt mi nap, nem találta, különben csakugyan az oroszlan torkában eldugott vendégünket. (A via bocea di leone — oroszlan szája nevű utcában fekszik.) Bolyong szegény, hogy már alig van jártányi ereje. Végre észbe jut egy jó expedienst, fölül egy fiakkere, megmondja neki: Hotel D' Angletterre vagy D' Inghilterre; s a kocsi megindul, de alig haladt 20 lépésnyire, megáll a hotel előtt. Jóska bácsi pedig kiszurkol egy lírát ezüstben, ami a mi pénzünkben itt 50 krajcárt képvisel. Az is megessett, mik emberekkel pedig, hogy egy este a cirkuszba parancsolták a menést, jó hosszú keringés után megáll a kocsi; az urak kiszállnak, kifizetnek a kocsinak 2 és fél lírát, mert este ennyi a díjuk s belépnek; de akkor látják, hogy a Costanzi nevű operában vannak, a hová a társaságnak egy másik része akart menni, ezek pedig nem az operába, hanem a cirkuszba kíváncsok; nosza tehát új fiakkere ültek s új 2 és fél frankon bajtattak a cirkuszhoz (megjegyzem azonban, hogy nem voltak bácskaiak). Láttak pedig ott furlangos szamarat s három tanult bikát, melyek hordóra álltak mindnégy lábukkal, aztán kettesen hintáztak egész kedélyességgel. Láttak aztán esinos lovarjátékok s főleg egy dróton mászó vaskos hölgyet, ki vagy 30 méternyi magashól ugrott alá, iszonyu puffanással hanyatt terülve a kifeszített mentőhálóra, persze frenetikus tapsot idézett elő bámulatos ügyességeivel. Azonban az egész — mint mondják — közel sem áll a Renc cirkusz mutatványaihoz.

Am ezek nem speciális római dolgok, mondjunk még egyetmást ezekről. Bámulatra keltő látványt lel az ember a Palatin hegyen, a császárok palotáinak romjai közt; egyik császár a másik palotája fölé építette az övét, az alsót persze betemetve s idő multán a legfelső is be lön temetve, csak újabb időben ásták ki a roppant

épület-maradványokat, melyekben még megkülönböztet hetők az óriási folyosók, melyek kettős boltozattal voltak fűdve, hogy a császárok a legnagyobb hőségben is hűvösen sétálhattak; megkülönböztethetők a színházak egyes részeikkel, a könyvtárak helyiségei, ebédlo, templomok, óriási fal, oszlop és a padozat mozaik maradványaival. Láthatók a falak márvány burkolatai vagy freskói. Az ásatások alkalmával szobrok, ékítmények, edények bőven találtak, melyeket különböző múzeumokban helyeztek el, de részben ezen paloták egyes helyein is összehalmozgattak. A palota alatt — Augustusét értem — volt a circus maximus, ide a palota egy teraszáról néztek a császári család tagjai s innen most is a legszébb kilátások egyike nyílik. Szemben a mostani zsidó temető kövei fehérlenek, balról a távolban az Abruzzo hegyek sötétlenek, hátsó magaslataik azonban hótól fehérlenek; idább a Szabini hegyek, emitt a Colosseum esonkított falai meredeznek fölfele; a régi Róma hét hegyéből ötöt szintén meg lehet különböztetni többé-kevésbé nevezetes épületeikkel. Így részletesen mutatják Vespasian és Domitian palotáját, ugyanily óriási nagyságban fölismerhető részeit, sőt nagy négyzetű kövekből álló falakban a Romulus idejéből való falkeletéseket vélik felismerni. Mindezen romok fölött egy helyen ott díszlik Rosa archeolog lakása, ki a kormány megbízásából ezen romok régészeti tanulmányozását, ásatását vezeti; szép kert fűződik lakásához, melyben a fák legnagyobb része zöld, a narancsfák telvék sárga narancsokkal, a rózsák virágznak. Két nő foglalkozott a kertben, kiknek vezetőnk válaszolt, hogy egy-egy narancsot szeretnénk, mire azok egész készséggel adtak egyet-egyet hármunknak, kik papok voltunk. A Szt. Calixt temetőjéből, hol a katakombákat néztük át áhitatos bámulattal, néhány rózsamagbogyót hoztam, melyeket otthon el fogok emlékül iltetni. Nagyon mulatságos volt a mi Jóska bátyánk a katakombákban is, melyeknek kanyargó sikátorai, koporsóhelyei, szarkofágjai, feliratai, helyel-közzel kitáguló kápolnái, festményei, keveset érdekelték őt, csak felkiváncsolt az levegőre s egyre fogadta, hogy biz ő többé le nem megy semmiféle „katabumbé”-ba. — Koronája volt a római tartózkodásnak az ünneplés audentia, mely 30-án dében folyt le. Zichy Nándor, Cziráky, Eszterházy grófok, s még néhányan magyar diszruhában voltak, a papok palliumokban; a roppant terem teljesen betöltve, melynek elő része el volt különítve, falai hosszú arany rojtos vörös nehéz selyem függönyfélékkel borítva, a trón fölé is gondosan aranyozott baldachin szerű födélzet borult; balról egy állványon fektették a fénylő alárásból készült album kötetét, melyek egyike pazar fényvel van kiállítva. — Jó hosszú várakozás után egyenként jönnek a pápai udvari személyzet tagjai, római sisakos zandárok, majd a bibornokok kik oldalt foglalnak állást violaszín palástjokban, piros kapuciummal (az adventi böjt miatt nem a bíbor palástot viseltek) mellökön aranylánc keresztel; két szerzetes bíbornok fehér talárt viselt, de kapuciumuk szintén bíbor piros, végre jött a szent atya fehér ruhában; nyulánk alak, halvány arecal, fölöttébb kedves arckifejezéssel; mellén ékes aranylánc és kereszt, kezén fehér felkesztyű, mely mellett jobb kezén esillogott gyűrűje. Valóban szép látványt nyújtott e jelenet fényével és ragyogásával is; de meglátóvá tette az általános kegyelet, mely a zarándokok szívét a sz. atya irányában eltöltte. Leborulva fogadtuk a belépőt, ki áldását hinté felénk. Aztán eleje állt Simor bíbornok herecprimás, s elmondta latinul a szép üdvözlő beszédet, a sz. atya felállva, élénk taglejtéssel s agg korát, gyenge, megtörtnek látszó alakját felelődtől hűvel és erőlyel fél óránál tovább tartó beszédében válaszolt, melynek tartalmából csak a magyarok iránti atyai hajlandóságát említem. A magyar vér meg nem tagathatta magát; többszörös éjbenbe tört ki, a mire némelyek meg akartak botránkozni, de sem a szent atya, sem udvari személyzete meg nem ütökött. Simor primás aztán megmutatta neki a felirat diszpeldányát, az aláírások albumát, átnyújtá a péterfillereket, majd a sz. István társulat néhány tagját s több főurat és urnőt mutatott be, s átadta a társulat kiadványainak jegyzékét, megemlítve, hogy összes kiadványával is kedveskedik, melyek közül átnyújtá öszentsége életreajva diszkötetű példányát, a mi a pápát egészen kedvesen lepte meg. Végre áldását adta ránk s feledhetetlen kedves lelki állapottal távoztunk. — Még Rómában egyebek közt meglátogattuk Matkovits Lajos barátommal Szt. Ágnes templomát s bementünk ennek katakombájába is, de Lajos barátom is esakhamar a Józsi bácsi példáját követte, föl-fölkiváncsolt s engem is elvont a további részek nézésétől. Elmentünk aztán a S. Maria degli Angeli templomba, mely Haynald bíbornok-érsekünk bíbornoki bazilikája s egyike Róma 7 ósregi bazilikáinak. A bejáratnál szemközt ott függ a pápá mellett az ő arcképe is; a templom kereszt alakú; bejáratánál jobbról Maratti síremléke, melyet ő maga állított felirata szerint magának a templomban 1764-ben, mint a B. Szűz kitűnő tisztelője, ki számos helyen sokat tett művészetével a B. Szűz tiszteletére. Szemben tovább sz. Bruno alakjaival ker. János szép nagy szobra áll. . . de nem megyek tovább az egyes oltárok s főleg az óriási nagy képek leírásával, csak egy síremléket hozok még fel, melyen e szép felirat olvasható: Virtute vixit — memoria vivit — gloria vivet — erényvel élt — emléken él — dicsőséggel élni fog! — Még egyszer végig kocsiztunk aztán a Monte Pincion, honnan elragadó tekintet kínálkozik Róma városán végig s hol Róma lakosságának nagy, főleg fényes része leginkább ünnepekben kocsikáz, sétál és gyönyörködik s aztán búcsút vettünk az örök várostól.

Nápoly, dec. 2-án.

Tegnap Pompeji romjai közül többen aláírva küldtünk egy üdvözlő lapot tisztelt főispánunknak; már este Nápolyba roboztunk be; ma kirándultunk Bajaeba, esoda szép vidékeket s régi római romokat szemlélve; beletekintve a Solfatára régi tűzhányó hegy nyílásába, mely egyre szórja a füstöt beomlott kráterja egy nyílásából, de több helyen is meleg és füstöt eresztve hasadékai közül. Mellbetegek járnak oda kénis füstjét beszívni; úgy látszik, a hegy belseje türeges, mert ha egy követ vágunk a földhöz, nagyon zuhog.

Pompejiban oly meleg volt, hogy nyári kabátban is izzadtunk, a kertekben a növények zöldék, különösen valami kelkaposztafaj sok van. Két Oleander fa, mindenki figyelmét magára vonta nagyságával. Este azonban hűvös van.

Még holnap itt leszünk, aztán megyünk hazafelé, fáradtak, betegesek vagyunk, főleg én; nem küzdhetünk sokáig az út nehézségeivel s a rendtelenséggel, mely egész kirándulásunk élvezetét tönkre teszi. Schwimmer vállalkozónk nem rossz akaratú ember, de kevés gondja van arra, hogy zavar ne legyen köztünk. Nem ajánlok senkinek ily társas kirándulást.

Szulik József.

Naptár. December.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
9 Pént.	Leokadia	Joachim	27. Jakab
10 Szom.	Juditha	Judith	28 U. István
11 Vas.	B 3 Advent	B 3 Damas.	29 D 27 Par.
12 Hétfő	Maxentius	Ottília	30 András ap.
13 Kedd	Luca	Luca	10 December

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR.*

Jegyzőkönyv.

Felvetett Ó-Kanizsán 1887. évi december 4-én Schöbel Gyula és ifj. Mihályi Sándor urak között felmerült becsületbeni ügyben.

Alulírottak, mint Schöbel Gyula ur megbízottjai megjelentünk ifj. Mihályi Sándor községi jegyző úrnál s tőle a megbízónkon ejtett becsületsértés miatt elégtelt követeltünk. Mihályi ur minden elégtételadást határozottan megtagadott, s felénk ellenében újabb meggyalázó kifejezéseket használt.

Kmf.

Tukats Adám,
ügyvéd jelölt.

Dr. Roser Gyula,
községi és körházi főorvos.

Nyilatkozat.

Mihályi Sándor ó-kanizsai községi jegyző becsületemet sértette. Erre én elégtelt követeltem. Mihályi azonban csak úgy rövid uton visszaütött; sőt vakdítthe gyáva lelkét annyira elragadta, hogy újabb becsületsértő kifejezéseket s rágalmakat szórt ellenem. Ily emberrel szemben a lovagias eljárás ki van zárva, itt a kutya korbács, vagy a büntető igazságszolgáltatás segít; az előbbi beszennyezne, azért nem választom, az utóbbi út törvényes, ezt követem: sújtsa tehát őt az igazságszolgáltatás büntető keze, a jól megérdemelt büntetéssel.

Ó-Kanizsán, 1887. december 4.

Schöbel Gyula.

*) Az e rovatban közlötékért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Karácsonyfák.

A közelgő karácsonyi ünnepekhez

karácsonyfák

nagy választékban
rendkívüli olcsó érért, minden nagyságban kaphatók.

SCHLEGL JÓZSEF,

mű- és kereskedelmi-kertész
Zomborban, a Zsvánovics-féle kertben,
a bajai utcában.

Karácsonyi játék-kiallítás

JÖN II

Az árnyhelyiség a város háza épületében (a szt. Háromság-terem) lesz és vasárnap december 11-én nyitják meg.

Minden tárgy szabott ára:

6, 10, 14 és 20 Kr.

Azonnal

francia játékszerek

különféle árakon.

5913. k. ig. 1887.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága által az 1886. évi XXII. t. c. 64. §-a alapján 6/1887. közgy. szám alatt alkotott szabályrendelet 34. §-a értelmében a folyó évi december hó 2-ik, illetve az 1888. évi január hó 1-ső felében megejtendő községi általános tisztújítások alkalmával a bajai járáshoz tartozó községekben a következő állások fognak végleg betölteni.

1. **Báthmonostoron** 1 irtoki állás 300 frt évi fizetéssel.

2. **Béregben** 1 irtoki állás 300 frt évi fizetéssel.

3. **Bikityen** 1 segédjegyzői állás 400 frt, 1 irtoki állás 300 frt és 1 végrehajtói állás 300 frt évenkénti fizetéssel.

4. **Csataalján** 1 irtoki állás 300 frt évi fizetéssel.

5. **Csávolyon** 1 segédjegyzői állás 400 frt fizetés és 50 frt évi lakbérrel; 1 irtoki állás, mellyel a végrehajtói teendők egybekapcsolvák 300 frt fizetés és 50 frt évi lakbérrel.

6. **Dantován** 1 irtoki állás 400 frt évi fizetéssel.

7. **Felső-Szent-Ivánon** 1 irtoki állás 400 frt fizetéssel; 1 végrehajtói állás, mellyel irodai munkálatok teljesítése is kötelezőleg egybe van kapcsolva, 400 frt évi fizetéssel.

8. **Garán** 1 segédjegyzői állás 400 frt és 1 irtoki állás 300 frt évi fizetéssel.

9. **Rigycán** 1 végrehajtói állás évi 150 frt fizetés és a törvényesen megengedett végrehajtási költségek szedése.

10. **Szántován** 1 szülésznöi állás 50 frt évi fizetés s esetenként 60 kr díj szedhetéssel egybekapcsolva.

11. **Vaskúton** 1 irtoki állás, melynek javadalmozását a befolyandó végrehajtási díjak képezik.

Felhívtnak a pályázni óhajtok: hogy a hivatkozott szabályrendelet 9., 10. és 11. §-ában előírt módzatok szerinti, azonfelül nyelvismeretüket, életkorukat s jelenlegi alkalmazásukat igazoló okmányolt kérvényüket alulírttohoz **f. évi december 15-ig** bezárólag nyújtsák be.

Megjegyeztetik végül, hogy az 5. pont alatti Csávoly községbeli segédjegyzői ügyvitelre a magyar nyelven kívül a német s a 3. és 8. pont alatti Bikity és Gara községbeli segédjegyzői állásra folyamodók pedig a német és illir nyelven történt képesítésüket is igazolni tartoznak.

Baján, 1887. november 25-én.

3-2

Latinovics Gyula,
főszolgabíró.

Ingtatlanok eladása.

Alulírott szabadkézből eladja:

1. A esonolyai uton, a zombori határban, a várostól alig 1/2 órányira fekvő 155 hold jó minőségű szántóföldet és rétet igen kedvező feltételek mellett.

2. A bajai-ut és Széchenyi-körút sarkán levő irtó lakó házat; 6 szobával, kényelmes melléképületekkel és gazdasági épületekkel; valamint 360 [] ölnyi beltelekkel; egyik sarkában fekvő kisebb bérlőházzal együtt.

3. A cservenka külvárosban 560 sz. a. levő házat, 1097 [] öllü kerttel együtt.

Értekezhetni szóval vagy levélileg az alábbi címen.

3-3

Bikár Pál,
mérnök Zomborban.

6236. szám.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járásához tartozó Tovarisoa községben a lemondás folytán üresedésbe jött s 400 frt évi fizetéssel egybekötött segédjegyzői állomásra ezenel pályázat hirdettetik.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi december 24-ig** alulírott főszolgabíróságnál benyújtani el ne mulasszák.

Palánkán, 1887. november hó 25-én.

3-3

Csupor,
főszolgabíró.

Zombor, 1887. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Ajánlat.

3-3

Vörös Mária Zomborban (főutca 157. sz. alatt)

megjelent a kiadóhivatalban s felmutatott előkelő uri nők által részére kiállított bizonyítványokat, mely szerint nevezett mint

szakácsnő

névnapi, menyegzői s bármely ünnepekhez kiválóan alkalmasnak és megbízhatónak ajánltatik. Szolgálatot vélünk tenni előkelő hölgyközönségünknek, a midőn Vörösnét e helyt is figyelmükbe ajánljuk.

157. szám.

1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a hód-sági kir. járásbíróság 750. és 3742/1886. polg. számú végzése által özv. Paláncsánin Mijáné és Simony István végrehajtatók javára Czernyauszky Vlada és társai pivnicai lakosok ellen 250 és 147 frt s járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 312 frtra becsült 6 drb ló, 3 kocsis és 6 lóra való szerszámból álló ingóságok, 250 és 147 frt tőke, ezek kamatai, eddig összesen 132 frt 86 kr per, végrehajtás, kereseti- és foganatosítási, továbbá árverési hirdetési költség erejéig nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 3760/1837. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pivnicza község-házánál leendő eszközzésére 1887. évi december hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 103. §-ban magállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hód-sághon, 1887. évi december hó 2-án.

Ruszován Péter,
kir. bir. végrehajtó.

1114. sz.

tk. 1887.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vértessy Károly ügyvéd végrehajtónak Mirics Jóca ó-szivaci lakos végrehajtást szenvedő elleni 40 frt 49 kr tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő az ó szivaci 1306. sz. tjkben foglalt A. I. 263/6. hr. 956. ö. i számú ház és 337 1/2 [] öll beltelekre az árverést 400 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi december hó 22-ik napján délelőtti 10 órakor Ó-Szivac község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1887. évi június hó 30-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Egy a háztartás minden nemeiben jártas

szakácsnő

vidékre kerestetik azonnali alkalmazásra. Feltételek: **önállóság, jó főzés, a háztartás vezetésébeni jártasság, a magyar és német nyelv tudása és teljes megbízhatóság.**

Tudakozódhatni: T. Goriupp Ferenc úrnál, **Vinkovcán** (Szlavónia).

3-2